

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 146/14
Luksemburgā, 2014. gada 11. novembrī

Spriedums lietā C-333/13
Elisabeta Dano, Florin Dano/Jobcenter Leipzig

Ekonomiski neaktīviem Eiropas Savienības pilsoņiem, kas citas dalībvalsts teritorijā ierodas tikai, lai saņemtu sociālo palīdzību, var nepiešķirt noteiktus sociālā nodrošinājuma pabalstus

Vācijā ārvalstniekiem, kuri ieceļo valsts teritorijā, lai saņemtu sociālo palīdzību, vai kuru uzturēšanās tiesības izriet tikai no darba meklēšanas mērķa, netiek piešķirti pamata sociālā nodrošinājuma pabalsti ("Grundsicherung"), kuru mērķis ir tostarp nodrošināt to saņēmējus ar iztikas minimumu.

Leipcigas Sociālo lietu tiesā (Vācija) izskatīšanā ir lieta, kurā divi Rumānijas pilsoņi, *E. Dano* un viņas dēls *Florāns* tiesājas pret *Jobcenter Leipzig* un kurā pēdējais minētais ir atteicies prasītājiem piešķirt pamata sociālā nodrošinājuma pabalstus¹. *E. Dano* nav ieceļojusi Vācijā, lai meklētu darbu, un, lai arī tā pieprasa pamata sociālā nodrošinājuma pabalstus, kas domāti darba meklētājiem, no lietas materiāliem izriet, ka viņa darbu nemeklē. Viņai nav profesijas un līdz šim viņa nav strādājusi algotu darbu ne Vācijā, ne Rumānijā. Viņa ar dēlu kopš 2010. gada novembra dzīvo Vācijā pie savas māsas, kura *E. Dano* ar dēlu nodrošina ar iztiku. *E. Dano* par savu dēlu saņem ģimenes pabalstu EUR 184 mēnesī, kā arī uzturlīdzekļu avansa maksājumus EUR 133 mēnesī. Šie pabalsti šajā lietā nav aplūkoti.

Atbildē uz Leipcigas Sociālo lietu tiesas jautājumiem, Tiesa šodienas spriedumā ir nospriedusi, ka, lai saņemtu noteiktus sociālā nodrošinājuma pabalstus (kā Vācijas pamata sociālā nodrošinājuma pabalstus), citu dalībvalstu pilsoņi uz vienlīdzību attieksmē ar uzņēmējas dalībvalsts pilsoņiem var atsaukties tikai tad, ja šī uzturēšanās atbilst "Savienības pilsoņa" direktīvas nosacījumiem².

Šai sakarā Tiesa atgādina, ka saskaņā ar direktīvu uzņēmējai dalībvalstij nav pienākums piešķirt sociālo palīdzību uzturēšanās laika **pirmajos trīs mēnešos**.

Ja uzturēšanās ir **ilgāka par trim mēnešiem, bet nepārsniedz piecus gadus** (šajā lietā aplūkotais periods), tad direktīvā tiesības uzturēties ir pakārtotas apstāklim, ka ekonomiski neaktīvu personu **rīcībā ir jābūt pietiekamiem līdzekļiem**. Direktīvas nolūks tādējādi ir nepieļaut ekonomiski neaktīvajiem Savienības pilsoņiem izmantot uzņēmējas dalībvalsts labklājības sistēmu savas iztikas finansēšanai. Dalībvalstij tādēļ ir jābūt iespējai atteikties sociālos pabalstus ekonomiski neaktīviem Savienības pilsoņiem, kuri īsteno savu pārvietošanās brīvību tikai, lai gūtu labumu no citas dalībvalsts sociālās palīdzības, kamēr arī viņu rīcībā nav pietiekamu līdzekļu uzturēšanās tiesību iegūšanai; šai sakarā ir jāveic katra individuālā gadījuma izvērtējums, ņemot vērā pieprasītos sociālos pabalstus. Šajos apstākļos Tiesa nolēma, ka "Savienības pilsoņa" direktīva un

¹ Runa ir par šādiem pabalstiem: attiecībā uz *E. Dano* – iztikas pabalsts, kas garantē ienākumus iztikas minimumam ("existenzsichernde Regelleistung"), attiecībā uz dēlu – īpašu sociālu pabalstu ("Sozialgeld"), kā arī par pabalstu daļējai ar mājokli un apkuri saistīto izdevumu segšanai.

² Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīva 2004/38/EK par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK (OV L 158, 77. lpp.).

regula par sociālā nodrošinājuma sistēmu koordinēšanu³ pieļauj dalībvalsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru citu dalībvalstu pilsoņiem netiek piešķirti noteikti "īpaši naudas pabalsti, kas nav balstīti uz iemaksām"⁴, lai gan šie pabalsti tiek piešķirti uzņēmējas dalībvalsts pilsoņiem, kas ir tādā pašā situācijā, ja šo citu dalībvalstu pilsoņiem uzņēmējā dalībvalstī nav tiesību uzturēties atbilstoši direktīvai.

Visbeidzot, Tiesa atgādina, ka regulā par sociālā nodrošinājuma sistēmu koordinēšanu nav noregulēti nosacījumi par īpašu naudas pabalstu, kas nav balstīti uz iemaksām, piešķiršanu. Tā kā šī kompetence ir piešķirta valsts likumdevējam, tad tā kompetencē ir arī noteikt sociālā nodrošinājuma apjomu, ko garantē šāda veida pabalsti. Tādējādi, paredzot īpašu naudas pabalstu, kas nav balstīti uz iemaksām, nosacījumus un piešķiršanas apjomu, dalībvalstis neīsteno Savienības tiesības, tāpēc nav arī piemērojama Eiropas Savienības Pamattiesību harta.

Attiecībā uz *E. Dano* un viņas dēlu Tiesa norāda, ka viņu rīcībā nav pietiekamu līdzekļu un tādēļ viņi nevar atsaukties uz uzturēšanās tiesībām Vācijā saskaņā ar "Savienības pilsoņa" direktīvu. Tādēļ arī viņi nevar atsaukties uz direktīvā un regulā par sociālā nodrošinājuma sistēmu koordinēšanu iedibināto nediskriminācijas principu.

ATGĀDINĀJUMS: Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām to tiesvedības ietvaros uzdot jautājumus Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Tiesa neiztiesā valsts strīdu. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums līdzīgā veidā ir saistošs citām valstu tiesām, kurām ir jāatrisina līdzīgas problēmas.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Pilns sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA mājas lapā pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Sprieduma pasludināšanas attēli pieejami ["Europe by Satellite"](#) ☎ (+32) 2 2964106

³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regula (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV L 166, 1. lpp.; ar labojumiem OV 2004, L 200, 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Komisijas 2010. gada 9. decembra Regulu (ES) Nr. 1244/2010 (OV L 338, 35. lpp.). Šo regulu nepiemēro sociālajai palīdzībai (jānorāda, ka šis jēdziens ir šaurāks nekā "Savienības pilsoņa" direktīvā minētais). Katrā ziņā to daļēji piemēro "īpašiem naudas pabalstiem, kas nav balstīti uz iemaksām", kuriem vienlaicīgi ir gan sociāla nodrošinājuma, gan sociālās palīdzības iezīmes un kuri tiek finansēti tikai no vispārīgiem nodokļu maksājumiem. Šajā spriedumā Tiesa precizē, ka šiem pabalstiem piemēro regulā iedibināto vienlīdzīgas attieksmes principu.

⁴ Attiecībā uz Vācijas regulā ir minēti pabalsti, kas domāti, lai segtu iztikas izmaksas darba meklētājiem. Leipcigas Sociālo lietu tiesa aplūkojamos pabalstus kvalificēja kā "īpašus naudas pabalstus, kas nav balstīti uz iemaksām".